

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет
Кафедра сучасної української мови

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
Спецкурс з фахових дисциплін

Освітньо-професійна програма «Українська мова та література»

Спеціальність 035 Філологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Мова навчання українська

Розробники: д.ф.н., проф. Руснак Н. О.

Профайл викладача (-ів)

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=Pw8PiOgAAAAJ&hl=uk>

Контактний тел. 095-67-37-929

E-mail: n.rusnak@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle Дайте посилання на дисципліну в системі Moodle
Консультації Очні консультації: вівторок з 13.00 до 14.00.
Онлайн-консультації: середа з 13.00 до 14.00.
Очні консультації: за попередньою домовленістю
(понеділок та четвер з 14.30 до 15.30).

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Спецкурс з фахових дисциплін має підсумковий характер. Одиниця найвищого рівня мовної системи – текст (лінгвістичний аналіз тексту за мовними рівнями) – дає змогу повторити всі відомості з фахових дисциплін: фонетики, морфеміки та словотвору, лексикології, морфології, синтаксису. До того ж, в курсі зазначеної дисципліни передбачено ознайомлення з дотичними до лінгвістики науками: психолінгвістикою, соціолінгвістикою тощо.

2. Мета навчальної дисципліни: в межах лінгвістичного аналізу за мовними рівнями удосконалити навички різних типів аналізу (фонетичного, морфемного, словотвірного, лексичного, морфологічного, синтаксичного); ознайомитися з предметом аналізу мовознавчих дисциплін інтегрального характеру.

3. Пререквізити. Сучасна українська мова.

4. Результати навчання

знати: структуру лінгвістики;

будову мовної системи;

основні одиниці (конкретну та абстрактну) кожної лінгвістичної дисципліни;

функції одиниць кожного мовного рівня;

термінологічну базу лінгвістики;.....

вміти: аналізувати текст як ідейно-тематичну єдність;

аналізувати текст на фонетичному рівні (фонетичний аналіз);

аналізувати текст на морфемно-словотвірному рівні (морфемний та словотвірний аналізи);

аналізувати текст на лексичному рівні (лексичний аналіз);

аналізувати текст на морфологічному рівні (морфологічний аналіз);

аналізувати текст на синтаксичному рівні (синтаксичний аналіз).

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			Кредитів	годин	Лекції	практичні	Семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	4	8	3	90	22	22			6	4,6	Залік

Заочна										2	
--------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	Лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	90	22	22		6	4,6	54,6					
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Теоретичні засади лінгвістики											
Тема 1. Комплексний характер лінгвістики.		2		2	1	7						
Тема 2. Структура мовної системи. Текст як одиниця, в якій реалізуються всі мовні одиниці.		2		2	1	7						
Тема 3. Фнетичний рівень в лінгвістичному аналізі тексту. Основні одиниці фонетики та їхні функції. Фонетичний аналіз.		2		2	1	7						
Тема 4. Морфемно-словотвірний аналіз в лінгвістичному аналізі тексту. Одиниці та функції морфемно-словотвірного рівня мовознавства. Морфемний та		4		2	1	7						

словотвірний аналіз													
Разом за ЗМ1		10		8	4	28							
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Аналіз текстової структури на лексичному на граматичному рівнях.												
Тема 1. Лексичний рівень в лінгвістичному аналізі тексту. Основні одиниці та функції лексичного рівня. Класифікації лексики		4		2	1	7							
Тема 2. Морфологічний рівень в лінгвістичному аналізі тексту. Частини мови як граматичні класи слів. Морфологічний аналіз		4		2	1	7							
Тема 3. Синтаксичний аналіз в лінгвістичному аналізі тексту. Основні одиниці та функції одиниць синтаксичного рівня. Синтаксичний аналіз.		4		2		7							
Тема 4. Мовознавчі дисципліни інтегрального характеру		4				5							
Разом за ЗМ 2		12			2	26							
<i>Усього годин</i>		22	14		6	54							

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

3.7. Самостійна робота

№	Назва теми
1	Звукова система української мови.
2	Специфіка української мови на морфемному рівні.
3	Особливості словотвірної системи української мови
4	Лексико-семантичні угруповання слів: синоніми, антоніми, омоніми
5	Пареміологія як мовознавча дисципліна.
6	Лексико-граматичні розряди іменних частин мови.
7	Грамматичні категорії як основна властивість частин мови.
8	Дискусійність деяких частин мови в українському мовознавстві.
9	Критерії виділення частин мови.
10	Дискусійний характер словотвірного критерію частин мови.
11	Дієслово як центральна частина мови.
14	Форми дієслова в загальному мовознавстві та в українському мовознавстві.
15	Дієслівні категорії та форми в українському мовознавстві.
16	Прислівник як специфічний клас слів.
17	Службові частини мови в українському мовознавстві: дискусійні питання.
18	Сполучник – клас слів, що забезпечує граматичну зв'язність тексту.
19	Синтаксичні одиниці: проблемні питання.
20	Основні синтаксичні поняття.

6. Система контролю та оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- контрольні роботи.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

(Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали).

Розподіл балів, які отримують студенти

Для прикладу (залік)

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)							Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	40	100
8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

5. Рекомендована література -основна

1. Арутюнова Н.Д. Язык и мир человека / Нина Давидовна Арутюнова. – М. : Языки русской культуры, 1998. – 896 с.
2. Бабій І. М. Службові слова в сучасній українській мові / І. М. Бабій, Т. П. Вільчинська. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. – 96 с.
3. Балли Ш. Французская стилистика / Шарль Балли ; [пер. с фр. К.А. Долинина ; под ред. Е.Г. Эткинда ; вступ. ст. Р.А. Будагова]. – [2-е изд., стер.]. – М. : Эдиторал УРСС, 2001. – 393 с.
4. Бартминьский Е. Языковой образ мира : очерки по этнолингвистике / Ежи Бартминьский ; [пер. с пол.]. – М. : Индрик, 2005. – 528 с.
5. Бенвенист Э. Общая лингвистика / Эмиль Бенвенист ; [пер. с фр. под ред., с вступ. ст. и коммент. Ю.С. Степанова]. – М. : Прогресс, 1974. – 447 с.
6. Вихованець І.Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови / Іван Романович Вихованець. – К. : Наук. думка, 1992. – 224 с.
7. Вихованець І. Р. Теоретична морфологія української мови / І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська. – К. : Пульсари, 2004. – 398 с.
8. Виноградов В.В. О теории художественной речи / Виктор Владимирович Виноградов ; [послесл. Д.С. Лихачева]. – М., 1971. – 239 с.
9. Голянич М.І. Внутрішня форма слова і художній текст : монографія / Марія Іванівна Голянич. – Івано-Франківськ : Плай, 1997. – 178 с.
10. Горпинич В. О. Українська морфологія / В. О. Горпинич. – Дніпропетровськ, 2002. – 336 с.
11. Граматичний словник української літературної мови. Словозміна: Близько 140 000 слів / Відп. ред. Н. Ф. Клименко. – К. : Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2011. – 760 с.
12. Гуйванюк Н.В. Слово – Речення – Текст: вибрані праці / Ніна Василівна Гуйванюк. – Чернівці: Чернів. нац. ун-т, 2009. – 664 с.
13. Джочка І. Ф. Сучасна українська літературна мова. Практична морфологія / І. Джочка, О. Ципердюк. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2012. – 588 с.
14. Дейк Т.А. Ван. Язык. Познание. Коммуникация: [сб. раб.] / Тео Ван Дейк; [сост. В.В. Петрова; пер. с англ. под ред. В.И. Герасимова; вступ. ст. Ю.Н. Караулова, В.В. Петрова]. – М.: Прогресс, 1989. – 310 с.

15. Дудик П.С. Синтаксис сучасного українського розмовного літературного мовлення. Просте речення: еквіваленти речення / Петро Семенович Дудик. – К.: Наукова думка, 1973. – 288 с.
16. Загнітко А. П. Словник українських прийменників. Сучасна українська мова / А. П. Загнітко, І. Г. Данилюк, Г. В. Ситар, І. А. Щукіна. – Донецьк : ТОВ ВКФ „БАО”, 2007. – 416 с.
17. Загнітко А. П. Теоретична граматики української. Морфологія / А. П. Загнітко. – Донецьк : ДонНУ, 1996. – 435 с.
18. Залевская А.А. Психолінгвістические исследования. Слово. Текст: избранные труды / Александра Александровна Залевская. – М.: Гнозис, 2005. – 543 с.
19. Каменская О.Л. Текст и коммуникация: [учеб. пособ.] / Ольга Львовна Каменская. – М.: Высшая школа, 1990. – 152 с.
20. Караванський С. Секрети української мови. 2-е розширене вид. / С. Караванський. – Львів, 2009. – 344 с.
21. Караулов Ю.Н. Русский язык и языковая личность. / Юрий Николаевич Караулов. – [3-е изд., стер.]. – М.: Едиторал УРСС, 2003. – 264 с.
22. Кононенко В.І. Мова. Культура. Стель: [зб. ст.] / Віталій Іванович Кононенко. – К.; Івано-Франківськ, 2002. – 460 с.
23. Красных В.В. «Свой» среди «чужих»: миф или реальность? / Виктория Владимировна Красных. – М.: ИТДГК Гнозис, 2003. – 375 с.
24. Крупа М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту / Марія Крупа. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. – 416 с.
25. Кубрякова Е.С. Человеческий фактор в языке. Язык и порождение речи / Елена Самойловна Кубрякова. – М., 1991. – 239 с.
26. Кучеренко І. Актуальні роблеми граматики / І. Кучеренко. – Львів : світ, 2003. – 228 с.
27. Мельничайко В.Я. Лінгвістичний аналіз художнього тексту: завдання і методи / В.Я. Мельничайко // Теорія і практика лінгвістичного аналізу художнього тексту. – Тернопіль: ЛІЛЕЯ, 1997. – С. 25–59.
28. Сучасна українська літературна мова / За ред. А. П. Грищенка. – К. : Вища школа, 1997. – 493 с.
29. Сучасна українська літературна мова. / За ред. М. Я. Плющ. – К., 1994.
30. Сучасна українська літературна мова. Морфологія / За ред. акад. І. К. Білодіда. – К.: Наукова думка, 1969. – 584 с.
31. Сучасна українська мова / За ред. О. Д. Пономарева. – К. : Либідь, 1991. – С. 164–306.

6. Інформаційні ресурси

Режим доступу: <https://eschool.dn.ua/mod/book/tool/print/index.php?id=203241> Українська морфологія як розділ мовознавства про частини мови.. Теоретичний матеріал.

Режим доступу: https://typologia.at.ua/index/dieslivni_gramatichni_kategoriji_v_doslidzhennjah_i_r_vikhovancja/0-129 Гандзюк О. Дієслівні граматичні категорії в дослідженнях

І.Р.Виховання

Режим доступу: <http://dspace.nbuiv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/55071/1-Litvak.pdf?sequence=1> Литвак С. Я. Теоретико-методологічний аналіз статусу деяких категорій англійського дієслова

Режим доступу: <http://sn-philol.cfuv.ru/wp-content/uploads/2017/01/0631>. Дієслівні граматичні категорії в концепції О. Н. Синявського Ардебашева О.В.

Режим доступу: https://webpen.com.ua/pages/Morphology_and_spelling/participle_grammatically_characteristic.html Дієприкметник як форма дієслова

Режим доступу: <https://sites.google.com/site/prislivnik/1> Розряди прислівників за значенням і роллю в слові

Режим доступу: <https://uk.unionpedia.org/i/> Станівник

Режим доступу: <https://studfile.net/preview/2277745/> Поняття про категорію стану

Режим доступу: <https://sites.google.com/site/ukrmova05042012/sluzbovi-castini-movi> Службові частини мови.

Режим доступу: https://studopedia.ru/16_46847_perehid-u-priymenniki-sliv-inshih-chastin-movi.html Перехід у прислівники інших частин мови

Режим доступу: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/philology/article/view/8907/0> Глібчук Н. Препозиціоналізація у площині міжмовної омонімії

Режим доступу: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/6951/1/> Висоцький А.В. Обставинні та означальні прислівники у функціональних сферах не частиномовних класів одиниць.

Режим доступу: <http://old.burago.com.ua/ru/novosti/novosti-izdatelstva/1275-> Динамічні процеси у прийменниковій системі української літературної мови.

Режим доступу: https://webpen.com.ua/pages/Morphology_constant_leng_parts/conjunction_grammatically_characteristic.html Загальна характеристика сполучників

Режим доступу: https://philology.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/05/50_2010_Глібчук_Н.._Добосевич_У._проблеми_міжчастинмовної_омонімії_в_сучасній_українській_літературній_мові.

Режим доступу: https://otherreferats.allbest.ru/languages/00024524_0.html Явища взаємопереходу в граматичній системі української мови на прикладі творів В.Стуса.

Режим доступу: <https://sites.google.com/site/chastkiukr/principi-pobudovi-slovnika> Частки.

Режим доступу: http://irbis-nbuiv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuiv/cgiirbis_64.exe?I21DBN Бойко В.М. Граматична транспозиція в системі частин мови (партикуляція).

Режим доступу: http://eprints.zu.edu.ua/16138/1/pylypko_articl_1.pdf Пилипко О.В. Функціонування однослівних вигуків в сучасному німецькомовному художньому дискурсі.